

تکنه

فعالیت ۳۲ هزار سفیر اهدای عضو در کشور

انجمن اهدای عضو ایرانیان، سازمانی مردم‌نهاد در کنار نظام سلامت کشور است که در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۴ با رویکرد فرهنگ‌سازی اهدای عضو و نجات جان بیماران لیست انتظار پیوند ایجاد شد. بنیان‌گذاران پیوند اعضا و اهدای عضو در ایران (استاد ایرج فاضل، دکتر ملک حسینی، دکتر ماندگار، دکتر نجفی‌زاده و...) به این نتیجه رسیدند که نمی‌توان تنها با تکیه بر کار علمی، جان نیازمند به دریافت عضو را نجات داد. آن‌ها یقین حاصل کردند که نتیجه این مهم، اقدام فرهنگی است.

انجمن اهدای عضو ایرانیان از چهار بخش تشکیل شده است؛ گروه اول پزشکان متخصص و بنیان‌گذاران پیوند اعضا و اهدای عضو در ایران، گروه دوم شامل ۳۲ هزار سفیر اهدای عضو از تمام اقشار و رده‌های سنی جامعه است. تمام این افراد بی‌چشم‌داشت بخشی از زندگی خود را در راستای ارتقای فرایند اهدای عضو صرف می‌کنند. در این میان، نام‌آوران برجسته ورزش، فرهنگ و هنر و ادب ۱۰۰۰ نفر از جمعیت سفیران انجمن را تشکیل می‌دهند. دسته سوم شرکت‌هایی هستند که مسئولیت اجتماعی خود را بر تولید محتوای فرهنگی و انفورماتیک در حوزه اهدا و پیوند عضو متمرکز کرده‌اند. دسته آخر مسئولان و سازمان‌های فرهنگی و رسانه‌ای کشور هستند که در طول ۲۰ سال گذشته همیشه همراه انجمن بوده‌اند.

امور فرهنگی و مداخله‌گری از مهم‌ترین واحدهای انجمن به‌شمار می‌آیند. مأموریت مددکاری اجتماعی در اهدای عضو این است که خدمات حرفه‌ای مبتنی بر دانش و مهارت را به افراد، گروه‌ها و جوامع هدف (خانواده‌های معظم اهداکننده) ارائه کند. این خدمات رسانی در راستای توانمندسازی، ارتقای سطح روحی، سلامت روان، کاهش اثرات سوء سوگ و رفاه اجتماعی انجام می‌گیرد.

انجمن بر آن است که با افزایش توانمندی‌های اعضای خود در واحد مددکاری به صورت کاربردی به شناسایی آسیب‌های جامعه هدف پرداخته و در زمینه رفع این آسیب‌های روحی - روانی، اقتصادی، فرهنگی و... با استفاده از منابع انسانی، حقیقی و حقوقی در راستای بهبود زندگی خانواده‌های اهداکننده قدم بردارد. در این زمینه نقش عوامل اجتماعی، اتخاذ مداخلات مناسب در بحران‌ها، در ایجاد و ارتقای سلامت روان بسیار تعیین‌کننده است. با تلاش واحدهای انجمن و به‌ویژه سفیران انجمن و همکاران حوزه فرهنگی و مددکاری در طول ۳۰ سال گذشته بالغ بر ۱۱ هزار خانواده، ۷۵۰۰ نفر اهدای عضو دادند که این موجب شده حدود ۷ هزار ایرانی در کشور پیوند شوند.

طبق نتایج تحقیقی انجام شده بالغ بر ۹۰ درصد خانواده‌های افراد مرگ مغزی از نظر اقتصادی در تنگنا هستند. ثانیاً در بالغ بر ۶۰ درصد عزیزی که اهدا کردند، سرپرست خانواده بوده که مرگ مغزی شده و این مسئله مشکلات اقتصادی خانواده‌ها را دوچندان کرده است. علاوه بر مشکلات اقتصادی مشکلات روحی آن‌ها را نیز نباید نادیده بگیریم که دلتنگ عزیزان خود می‌شوند.

پیوند عضو نقش چشمگیری در ذخیره ارزی کشور نیز داشته است. جالب توجه اینکه در طول ۳۰ سال گذشته، با پیوند بالغ بر ۱۰ هزار هموطن، نزدیک ۲۵۰ هزار میلیارد تومان ذخیره ربالی در نظام سلامت صورت گرفته است. در حال حاضر در آمریکا سهم پرداختی مردم برای پیوند ۲۵ درصد و قیمت تمام شده پیوند ربه برای دولت ۱،۵ میلیون دلار و پیوند قلب یک میلیارد دلار است. لذا اگر در ایران این بخش مهم نظام سلامت توسعه و رونق پیدا نمی‌کرد، در حال حاضر باید دولت هزینه‌های هنگفت و بودجه‌های گزاف برای اعزام بیماران به خارج کشور برای انجام عمل‌های پیوند اعضا پرداخت می‌کرد.

انجمن اهدای عضو ایرانیان قصد دارد به جایی برسد که هیچ خانواده‌ای نمانده باشد که علاوه بر غم فراق عزیزان از دست رفته، مشکلات روحی، عاطفی و اقتصادی داشته باشد. برای دستیابی به این چشم‌انداز، برنامه‌های تعیین‌کننده و هدفمند جهت ایجاد سلامت روان، جلب مشارکت‌های ادارات، سازمان‌های مرتبط و استفاده از توانمندی‌ها و منابع مالی سازمان‌های مختلف برای رفع مشکلات اقتصادی تدوین شده است.

روابط عمومی انجمن اهدای عضو ایرانیان

امید قبادی، قائم‌مقام انجمن اهدای عضو ایرانیان اعلام کرد

ایران رتبه اول پیوند عضو در تمام کشورهای آسیایی

دکتر قبادی نجات جان بیماران در لیست انتظار را به تعامل مستمر بین اصحاب رسانه، نام‌آوران، متولیان فرهنگی و نظام سلامت کشور و افزایش نرخ کارت اهدای عضو وابسته می‌داند. آتیه‌نو در آستانه روز ملی اهدای عضو با قائم‌مقام انجمن اهدای عضو ایرانیان به گفت‌وگو نشست که در ادامه می‌خوانید:

در دنیا یک سه‌پایه اهدای عضو وجود دارد. ترجمه آن این است که پایه اول را علم تشکیل می‌دهد که ۲۰ درصد در نجات جان بیمار نقش دارد. پایه دوم تجهیزات و امکانات است که ۳۰ درصد نقش دارد. پایه سوم فرهنگ است با نقش ۵۰ درصدی. اهالی فرهنگ در هر کشور ۲،۵ برابر تیم علمی و پزشکی می‌توانند در نجات بیماران نقش ایفا کنند.

پیوند اعضا در تمام دنیا ترکیبی از القای باور عمومی، فرهنگ‌سازی و مسائل تخصصی علوم پزشکی است. به همین دلیل نباید پیوند اعضا را به تنهایی، معضل نظام سلامت فرض کرد. کشورهایی موفق هستند که بتوانند بیماران لیست انتظار خود را نجات دهند. قطعاً در این کشورها تعامل شگفت‌انگیزی بین اصحاب رسانه، نام‌آوران، متولیان فرهنگی و نظام سلامت آن کشورها ایجاد شده است.

در حال حاضر در کشورهای پیشرو از جمله آمریکا و انگلیس بالغ بر ۷۰ درصد جمعیت کارت اهدای عضو دارند. کشوری مانند اسپانیا که ۲۷ سال پیاپی رتبه یک جهان را در این زمینه به خود اختصاص داده، دو اقدام مهم مثل نهادینه کردن باور مرگ مغزی با مرگ و افزایش نرخ تمایل به اهدای عضو در زمان زنده بودن فرد انجام داده است. این موضوع می‌تواند با صدور کارت اهدای عضو و یا درج آن روی گواهینامه رانندگی محقق شود.

• عمده‌ترین چالش‌های پیش روی پیوند اعضا در کشور کدام‌اند و چه راهکارهایی پیشنهاد می‌کنید؟

بزرگ‌ترین چالش پیش از پیوند اعضا، نهادینه کردن فرهنگ اهدای عضو و باور مرگ مغزی با مرگ است. با وجود تمام تلاش‌های مسئولان امر، این مهم به‌خاطر مستمر نبودن و نداشتن پیوست فرهنگی ارتقای چندانی نداشته است. دولت باید پیش از پیش به مقوله اهدا و پیوند اعضا در نظام سلامت اولویت دهد و تلاش خود را بر تقویت زیرساخت‌های مورد نیاز متمرکز کند. زمانی که هفته نفس یا هفته ملی اهدای عضو از راه می‌رسد، مانند تمام مناسبت‌های موجود در تقویم باید کمک کنند که به این مهم توجه جدی شود. تدوین سند و پیوست فرهنگی بسیار احساس می‌شود تا تمام سازمان‌ها و نهادها موظف شوند برای این موضوع نظام سلامت اقدام مستمر و حرفه‌ای داشته باشند. از دو سال گذشته تدوین این سند با همکاری انجمن اهدای عضو ایرانیان و دفتر معاون اول رئیس‌جمهور آغاز و تکمیل شد. بنا شد معاون اول رئیس‌جمهور در زمان مناسب با رونمایی از آن، نسبت به ابلاغ و اقدام مقتضی مرتبط با آن اطلاع‌رسانی کنند.

لحظات بحرانی این است که می‌گویند نمی‌دانم اگر فرزندم زنده بود چه نظری داشت. نتایج نظرسنجی سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد به محض اینکه کارت اهدای عضو فرزند به خانواده‌ای که مرگ عزیز خود را پذیرفته‌اند نشان داده می‌شود، رضایت آن‌ها صدها درصد و در صورت نداشتن کارت اهدا ۵۰ درصد جلب شده است.

شاید در نگاه اول به نظر برسد که ۱۴ روز فرصت خوبی است که خانواده مرگ عزیز خود را بپذیرد، اما از سوی دیگر ساعت به ساعت، اعضا از بین می‌روند. ریه‌ها تنها تا ۲۴ ساعت و قلب ۴۸ تا ۷۲ ساعت قابلیت اهدا دارند.

ممکن است بعد از ۷ تا ۸ روز دیگر عضوی برای پیوند باقی نماند. حتی با وجود کارت اهدا، خانواده‌ها باید اعلام رضایت کنند. اصرار ما به دریافت کارت اهدای عضو به دلیل تسریع در جلب و میزان رضایت خانواده‌ها بر اهدای اعضای عزیزان‌شان است.

• نرخ کارت اهدای عضو در حال حاضر در ایران چگونه است؟

در ایران نرخ کارت اهدای عضو ۱۰ درصد است. یعنی زمانی که جمعیت کشور ۸۵ میلیون نفر بود، ۸،۵ میلیون نفر کارت اهدا داشتند. این رقم هم‌خوان با شأن ایرانی نیست. نرخ رضایت به اهدای عضو در کشور ما در سال ۱۳۸۴، پنج درصد بوده و در حال حاضر به نزدیک ۷۰ درصد رسیده است. ۳۰ درصد این افزایش آگاهانه است. زمانی که به یک مادر از مرگ مغزی عزیزش گفته می‌شود، او از فوت قطعی آگاه شده و بلافاصله رضایت می‌دهد. ۴۰ درصد دیگر برآمده از تلاش افراد آموزش‌دیده در راستای جلب رضایت خانواده‌ها در لحظات بحرانی است. از تجارب موفق دنیا در نهادینه کردن فرهنگ اهدای عضو بگویید.

هر سال که به سی‌ویکم اردیبهشت‌ماه، روز ملی اهدای عضو نزدیک می‌شویم شور و حرارت این اقدام انسان‌دوستانه و دیگرخواهانه در کشور داغ تر می‌شود و به مرور با گذر از این مناسبت، حیاتی بودن این حرکت ارزشمند در بطن جامعه رو به کاستی می‌رود. موضوعی که دکتر امید قبادی، قائم‌مقام انجمن اهدای عضو ایرانیان در گفت‌وگو با «آتیه‌نو» بر آن صحه می‌گذارد.

گزارش

۳۱۰ اردیبهشت به چه دلیل به نام روز ملی اهدای عضو نامگذاری شده است؟

اولین فتوای مجاز بودن پیوند اعضا از افراد مرگ مغزی سال ۱۳۶۸ توسط استاد ایرج فاضل از حضرت امام خمینی(ره) گرفته و دو هفته پیش از رحلت ایشان انجام شد. به این دلیل این روز در شورای انقلاب فرهنگی به نام روز ملی اهدای عضو نامگذاری و مصوب شد.

پس از صدور فتوای سال ۱۳۶۸ و رفع محدودیت‌های دینی، ۱۱ سال طول کشید که این مهم در قانون مجلس در خرداد ۱۳۷۹ مصوب شود. صدور آیین‌نامه‌های هیأت‌دولت نیز دو سال به طول انجامید. با این وصف، واحدهای اهدای عضو کشور عملاً از سال ۱۳۸۱ دایر شدند. در سال ۱۳۸۱ دو واحد در تهران و یک واحد در شیراز ایجاد شد.

• از صدور فتوا تا کنون آمار پیوند اعضا در کشور چگونه بوده است؟

اولین پیوند کلیه از مرگ مغزی را استاد فاضل در سال ۱۳۷۰، اولین پیوند کبد را استاد ملک حسینی در سال ۱۳۷۲ و همان سال نیز استاد ماندگار اولین پیوند قلب را با موفقیت انجام دادند.

پس از آن، در سال ۱۳۷۱ توسط استاد فاضل اولین پیوند روده و در سال ۱۳۷۹ اولین پیوند ریه توسط خانم دکتر نجلی زاده و تیم همراه او، همچنین در سال ۱۳۸۵ اولین پیوند لوزالمعده توسط دکتر نیک اقبالیان انجام شد. تاکنون توسط استاد سیم‌فروش، ۷۰۰۰ پیوند کلیه لاپاراسکوپی انجام شده که در خاورمیانه بی‌نظیر است. پیش از تصویب قانون اهدای عضو در مجلس، پنج پیوند اصلی از سال ۱۳۶۸ تا سال ۱۳۷۹ در ایران با موفقیت انجام گرفت. ایران در اهدای عضو در طول ۳۰ سال گذشته به مقامی رسیده که امروز رتبه اول در تمام کشورهای آسیایی را در اختیار دارد.

از دیگر دستاوردهای ایران می‌توان به انجام ۷۰۰ پیوند کبد در مرکز شیراز اشاره کرد. در صورتی که در پیتسبورگ آمریکا حدود ۵۰۰ پیوند زده می‌شود. به تلاش دکتر ملک حسینی و تیم همراه ایشان، در پیوند کبد در دنیا در یک مرکز رتبه یک را داریم. خوشبختانه و با کمال افتخار باید گفت که ما تنها کشور خاورمیانه هستیم که تمام پیوندهای اعضای حیاتی را با خروجی بسیار خوب انجام می‌دهیم.

• چند نفر در حال حاضر در کشور در لیست انتظار پیوند قرار دارند؟

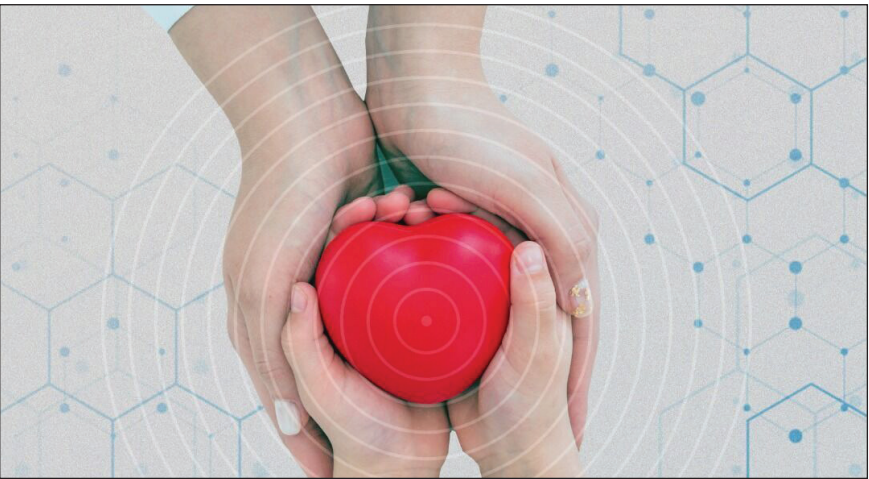

بیمار پس از بروز علائم تنگی نفس و شکم درد ناشی از سرماخوردگی به مراکز متعدد درمانی مراجعه می‌کند. به دنبال آن با بروز عارضه‌های دیگر و انجام آزمایشات متعدد و اکو مشکل قلبی او تشخیص داده می‌شود. محمدمهدی جاویدان، ۲۲ ساله که مدت شش سال است از عمل پیوند قلب او می‌گذرد در گفت‌وگو با «آتیه‌نو» به مناسبت روز ملی اهدای عضو آن روزهای سخت را چنین روایت می‌کند: «سال ۱۳۹۷ پس از پیگیری‌ها و مراجعات متعدد به مراکز درمانی مختلف، در نهایت با مراجعه به بیمارستان قلب شهید رجایی تهران، به دکتر مهدوی ارجاع شدم. این پزشک متخصص با بررسی پرونده پزشکی‌ام تشخیص داد که بر اثر ویروس سرماخوردگی، قلب دچار نارسایی و ماهیچه‌های آن به شدت ضعیف شده و تنها راه درمان پیوند قلب است.»

او اضافه می‌کند: «به محض پرسش دکتر مهدوی درخصوص گروه خونی‌ام، یقین پیدا کردم که قرص و دارو دیگر اثربخش و جوابگو نیست و تنها راه درمان، پیوند است.»

محمدمهدی ادامه می‌دهد: «به‌خاطر شرایط بد جسمی‌ام بستری شدم و پس از ۲۴ ساعت کاملاً از هوش رفتم. حتی اینکه چه زمان قلبی برای پیوند پیدا شد را نفهمیدم. زمانی که به هوش آمدم و چشم‌هایم را

پیوند عضو یعنی شروع زندگی از صفر

اهداکننده بدانند که به ما فرصت زندگی دوباره بخشیدند. کار ارزشمند آن‌ها واقعاً و اصلاً با کلمات قابل وصف و بیان نیست.»

محمدمهدی تأکید می‌کند: «ممنونم که با از خودگذشتگی اعضای بدن عزیزان خود را اهدا کردید و بیماران را از بند بیماری نجات دادید. هرگز لطف بزرگ شما قابل جبران نیست. ما گیرندگان عضو دست شما عزیزان را می‌بوسیم. برای آن عزیزی که از بین ما رفته‌اند آرامش از خدای بزرگ آرزو می‌کنیم. امیدواریم

باز کردم از پرستاران شنیدم که حدود دو روز از پیوند قلب گذشته است.»

این گیرنده قلب با ابراز خرسندی از موفقیت‌آمیز بودن پیوندش می‌گوید: «خدا را شکر می‌کنم که عمل پیوند موفق بود و به مرور شرایط جسمی‌ام رو به بهبودی رفت. پس از عمل پیوند، قلبم خیلی راحت‌تر و سبک‌تر می‌زد و احساس سنگینی در وجود کم و کمتر شد.»

جاویدان با ابراز تشکر از خانواده‌های عزیز اهداکننده به فرصت زندگی دوباره با پیوند اشاره می‌کند: «خانواده‌های

بتوانیم امانت‌داران خوبی برای اعضای پیوندی باشیم. همچنین، به عنوان عضو کوچکی از پیوندی‌ها، از خانواده‌های اهداکننده، وزارت بهداشت و انجمن اهدای عضو ایرانیان و تیم دکتر مهدوی عزیز تشکر می‌کنم که فرصت دوباره نفس کشیدن را به من بخشیدند.»

وقتی از شرایط جسمی این روزهایش می‌پرسم، با شادمانی جواب می‌دهد: «الان به لطف خداوند و تلاش بی‌نظیر دکتر مهدوی عزیز به عنوان سرپرست تیم پیوند هیچ مشکلی ندارم و به روال عادی زندگی برگشتم. در رشته پزشکی تحصیل می‌کنم. مجدداً ورزش را از سر گرفته‌ام و در مجموع همه چیز به روال عادی برگشته است.»

محمدمهدی با تأکید بر اینکه تکمیل کارت اهدای عضو به این منزله نیست که قرار است برای آن فرد اتفاقی بیفتد، گفت: «از تک‌تک مردم عزیز کشورم تقاضا و خواهش دارم که کارت اهدای عضو را پر کنند. داشتن این کارت تنها یک اعلام آمادگی است که اگر خدای ناکرده اتفاقی افتاد خانواده‌ها نسبت به رضایت عزیزان‌شان باخبر باشند.»

او ادامه می‌دهد: «پیوند عضو فرصتی برای شروع و زندگی دوباره است. باعث می‌شود که گیرنده اهداف خود را از نو بازتعریف کرده و جدی‌تر و مصمم‌تر طراحی و اجرای پلن کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت را دنبال کند. پیوند شروع از صفری است که با کلی حال و انرژی خوب دوباره آغاز می‌شود.»